

ՇԱԴԻ ԴԱԴԻՐՅԱՆ

Հ Ե Տ Ա Հ Ա Յ Ա Ց

SHADI GHADIRIAN

RETROSPECTIVE

ՇԱԴԻ ԴԱԴԻՐՅԱՆ

Հ Ե Տ Ա Հ Ա Յ Ա Ց

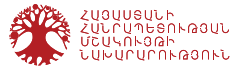
SHADI GHADIRIAN

RETROSPECTIVE

ԵՐԵՎԱՆ | YEREVAN
2018

Պատկերագիրքը հրատարակվել է
Գաֆէսճեան արվեստի կենտրոնում
2018թ. հոկտեմբերի 6-ից դեկտեմբերի 23-ը
կազմակերպված «Շադի Ղադիրյան. հետահայաց»
ցուցադրության առթիվ:

Պատկերագիրքը տպագրվել է
ՀՀ մշակույթի նախարարության աջակցությամբ

Գործընկերներ՝

Երախտիքի խոսք՝
Վահագն Մարաբյան
Գործադիր տնօրենի պաշտոնակատար
Գաֆէսճեան արվեստի կենտրոն

«Շադի Ղադիրյան, գովք օքսիմորոնի»
Մանուկ Փամոկջյան
Մոսկվայի ընկերության նախագահ

Համադրողներ՝
Անահիտա Ղաբայան, Սիլվի Ազնավուրյան

Պատկերագրքի կազմող՝
Արմեն Եսայանց

Թարգմանիչ՝
Արծվի Բախչինյան

Պատկերագրքի ձևավորում՝
Էդիկ Պողոսյան

Տպագրված է «Նուշիկյան պրինտ» տպագրատանը
Երևան, Հայաստան

This catalog is published on the occasion of the exhibition,
Shadi Ghadirian: Retrospective organized at
the Cafesjian Center for the Arts on October 6-December 23.

The catalog was printed by the support of
the Ministry of Culture of RA

Partners:

Acknowledgments:
Vahagn Marabyan
Acting Executive Director
Cafesjian Center for the Arts

"Shadi Ghadirian, praise of the oxymoron"
Manoug Pamokdjian
President of the Muscari association

Curators:
Anahita Ghabaian, Sylvie Aznavourian

Author of the catalog:
Armen Yesayants

Translation:
Artsvi Bakhchinyan

Catalog design:
Edik Boghosian

Printed at “Nushikyan print” printing house
Yerevan, Armenia

Պատկերագիրքը վաճառքի ենթակա չէ:

ISBN ISBN 978-9939-9160-6-4

© «Գաֆէսճեան թանգարան» հիմնադրամ, 2018
Սույն հրատարակության որևէ մաս չի կարող վերարտադրվել
առանց Գաֆէսճեան արվեստի կենտրոնի գրավոր թույլտվության:
Շապիկին՝ «Nil, Nil» շարքից

ISBN ISBN 978-9939-9160-6-4

© Cafesjian Museum Foundation, 2018
No part of the content of this publication may be reproduced
without prior written permission from the Cafesjian Center for the Arts.
On cover: From "Nil, Nil" series

ԲՈՎԱՆ ԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
CONTENTS

6	ԵՐԱԽՏԻՔԻ ԽՈՍՔ ACKNOWLEDGEMENTS
8	ՇԱԴԻ ՂԱԴԻՐՅԱՆ, ԳՈՎՔ ՕՔՍԻՄՈՐՈՆԻ SHADI GHADIRIAN, PRAISE OF THE OXYMORON
11	QAJAR
27	LIKE EVERYDAY
35	BE COLORFUL
41	CTRL+ALT+DEL
49	NIL,NIL
61	WHITE SQUARE
72	MISS BUTTERFLY
80	ՇԱԴԻ ՂԱԴԻՐՅԱՆ SHADI GHADIRIAN

ԵՐԱՆՏԻՔԻ ԽՈՍՔ

Վահագն Մարաբյան

Գործադիր տնօրենի պաշտոնակատար
Գաֆէսճեան արվեստի կենտրոն

2018թ. հոկտեմբերի 6-ին Գաֆէսճեան արվեստի կենտրոնում բացվեց «Շադի Ղադիրյան. հետահայաց» ցուցադրությունը, որի շրջանակներում ներկայացվեցին հայտնի իրանցի լուսանկարչուհու հիսուներկու աշխատանքներ:

Արվեստագետի յոթ շարքերի լուսանկարներն առաջին անգամ են ցուցադրվում Հայաստանում: Ցուցադրությունը յուրահատուկ անդրադարձ է՝ բացահայտելու լուսանկարչուհու ներաշխարհը և աշխարհընկալումը, որոնք մեզ են փոխանցվում թվացյալ պարզ, սակայն միանգամայն խորունկ պատկեր-ուղերձներով:

Հավատարիմ իր առաքելությանը՝ Գաֆէսճեան արվեստի կենտրոնը շարունակում է ժամանակակից արվեստի առաջատար միտումները ներկայացնել Հայաստանում, ինչպես նաև աշխարհին ներկայացնել հայկական մշակույթի լավագույնը:

Մեր խորին երախտագիտությունն ենք հայտնում բոլոր այն անձանց, ում ջանքերի շնորհիվ Գաֆէսճեան արվեստի կենտրոնում կայացավ «Շադի Ղադիրյան. հետահայաց» ցուցադրությունը:

Համագործակցության և ցուցահանդեսի կայացմանը նպաստելու համար շնորհակալություն ենք հայտնում «Մուսկարի ասոցիացիա»-ին՝ ի դեմս նախագահ Մանուկ Փամոկջյանի, համարդողներ Անահիտա Ղաբայանին, Սիլվի Ազնավուրյանին, ինչպես նաև Նարոտ Թուֆեկչիին:

Շնորհակալություն ենք հայտնում Հայաստանի հանրապետության Մշակույթի նախարարությանը՝ ի դեմս նախարար Լիլիթ Մակունցի՝ ցուցադրության կատալոգի տպագրությունը հովանավորելու համար:

Հատուկ շնորհակալություն ենք հայտնում լուսանկարչուհի Շադի Ղադիրյանին:

Ցուցադրության կազմակերպման և իրականացման համար իմ շնորհակալությունն եմ հայտնում Գաֆէսճեան արվեստի կենտրոնի անձնակազմին, ում նվիրումի և ջանքերի շնորհիվ կենտրոնը շարունակում է կյանքի կոչել Գաֆէսճեան ժառանգության տեսլականը Հայաստանում:

ACKNOWLEDGEMENTS

Vahagn Marabyan

Acting Executive Director
Cafesjian Center for the Arts

On October 6, 2018, the Cafesjian Center for the Arts opened the exhibition, Shadi Ghadirian: Retrospective, presenting fifty-two works by the famous Iranian photographer.

The photographs, in seven series, are shown for the first time in Armenia. The exhibition's special focus reveals the artist's inner world and outlook, through seemingly simple, yet rather profound, visual commentary.

In keeping with its mission, the Cafesjian Center for the Arts continues to bring the best of contemporary art to Armenia and present the best of Armenian culture to the world.

To all whose efforts made the exhibition, Shadi Ghadirian: Retrospective, possible at the Cafesjian Center for the Arts, we express our profound gratitude. We thank the President of Muscari Association, Mr. Manoug Pamokdjian, curators Anahita Ghabaian and Sylvie Aznavourian, as well as Narot Tufekçi for their cooperation and support in realizing the exhibition.

We extend our sincere gratitude to the RoA Ministry of Culture and Minister Lilit Makunts for sponsorship of the exhibition catalog.

A special note of thanks is extended to renowned photographer Shadi Ghadirian. The Center's staff is to be commended for making this exhibition a success. With their dedication and commitment, the Center continues to fulfill the vision of the Cafesjian legacy in Armenia.

ՇԱԴԻ ՂԱԴԻՐՅԱՆ, ԳՈՎՔ ՕՔՍԻՄՈՐՈՆԻ

Մանուկ Փամոկջյան

Մուսկարի ընկերության նախագահ

Շադի Ղադիրյանի լուսանկարչական տեխնիկաներից մեկը՝ ավանդույթի անպտուղ կանոնները խաթելելու համար հիմնվում է օքսիմորոնի, այն է՝ հակադրությունների հանդիպման վրա:

Այնտեղ, ուր աչքն ընտելացած է սովորական պատկերներ տեսնելուն, Շադի Ղադիրյանը պարտադրում է մի հայացք, որը հակադրվում է սովորաբար ընդունված կանոններին:

Հակադրությունների այս համակցումը հանդիսատեսի մոտ հոգեբանական անհանգստություն է ստեղծում, այնքան ուժգին, որ այն ներթափանցում է նրա միտքն ու գիտակցության իրական բռնկում առաջացնում:

Մուսկարի ընկերությունը հիմնադրվել է Լիոնում 2016 թ.-ի հունվարին, Մանուկ Փամոկջյանի նախաձեռնությամբ:

Իր ստեղծման օրից Մուսկարին մշակութային և մարդասիրական մոտեցում է որդեգրել: Բազում ծրագրեր իրականացնելով Հայաստանում և Ֆրանսիայում, ընկերությունը նպաստում է հայ և ֆրանսիական մշակույթների արժևորմանն ու տարածմանը, ինչպես նաև Հայաստանի և Ֆրանսիայի միջև փոխանակումներին: Երկու երկրներում էլ Մուսկարի ընկերությունը գործում է հանուն կրթության և ժողովուրդների, մշակույթների ու լեզուների ավելի լավ ճանաչման՝ տարաբնույթ մշակութային միջոցառումների միջոցով, ինչպիսիք են արվեստի ցուցահանդեսներ, համերգներ, ֆիլմերի փառատոներ, գրահրատարակչություն և այլն:

Մուսկարին աջակցում է բազում հայկական և ֆրանսիական հիմնադրամների գործունեությանը, որոնց թվում են PAUSE ծրագիրը (Ֆրանսիա), «Հոգ ընտանիքին» և «Գյումրու ընկերներ» հիմնադրամները (Հայաստան):

Որպես հանրային շահ հետապնդող ընկերություն, Մուսկարին աջակցություն է ստանում բազում հաստատությունների կողմից, ինչպես Լիոն քաղաքը, Մեծ Լիոնի համայնքը և Բյուլոքյան հիմնադրամը:

Թարգմանությունը՝ Ֆրանսերենից՝ Անահիտ Ավետիսյան

SHADI GHADIRIAN, PRAISE OF THE OXYMORON

Manoug Pamokdjian

President of the Muscari association

One of Shadi Ghadirian’s photographic techniques to break the infertile codes of tradition is based on the oxymoron, that is to say, the meeting of opposites.

Where the eye is used to see images of normality, Shadi Ghadirian imposes a vision that contradicts the generally accepted rules.

This marriage of opposites produces on the audience a psychological discomfort of such brutality that it enters its mind to the point of causing a real puncture of awareness.

The Muscari association was created by Manoug Pamokdjian in Lyon in January 2016.

Since its creation, Muscari falls within a cultural and philanthropic approach. Leading many projects in Armenia and France, it contributes to the valorisation and diffusion of the Armenian and French cultures, as well as exchanges between Armenia and France.

In these two countries, Muscari strives for education and a better knowledge of peoples, cultures and languages through various cultural events, such as art exhibitions, concerts, film festivals, book edition, etc.

Muscari supports the work of several Armenian and French foundations, including the PAUSE program launched by the Collège de France and the French Ministry for Education and Research (France), Family Care and Friends of Gyumri (Armenia).

As a general interest association, Muscari is supported by several institutions, such as the City of Lyon, Lyon Métropole and the Bullukian Foundation.

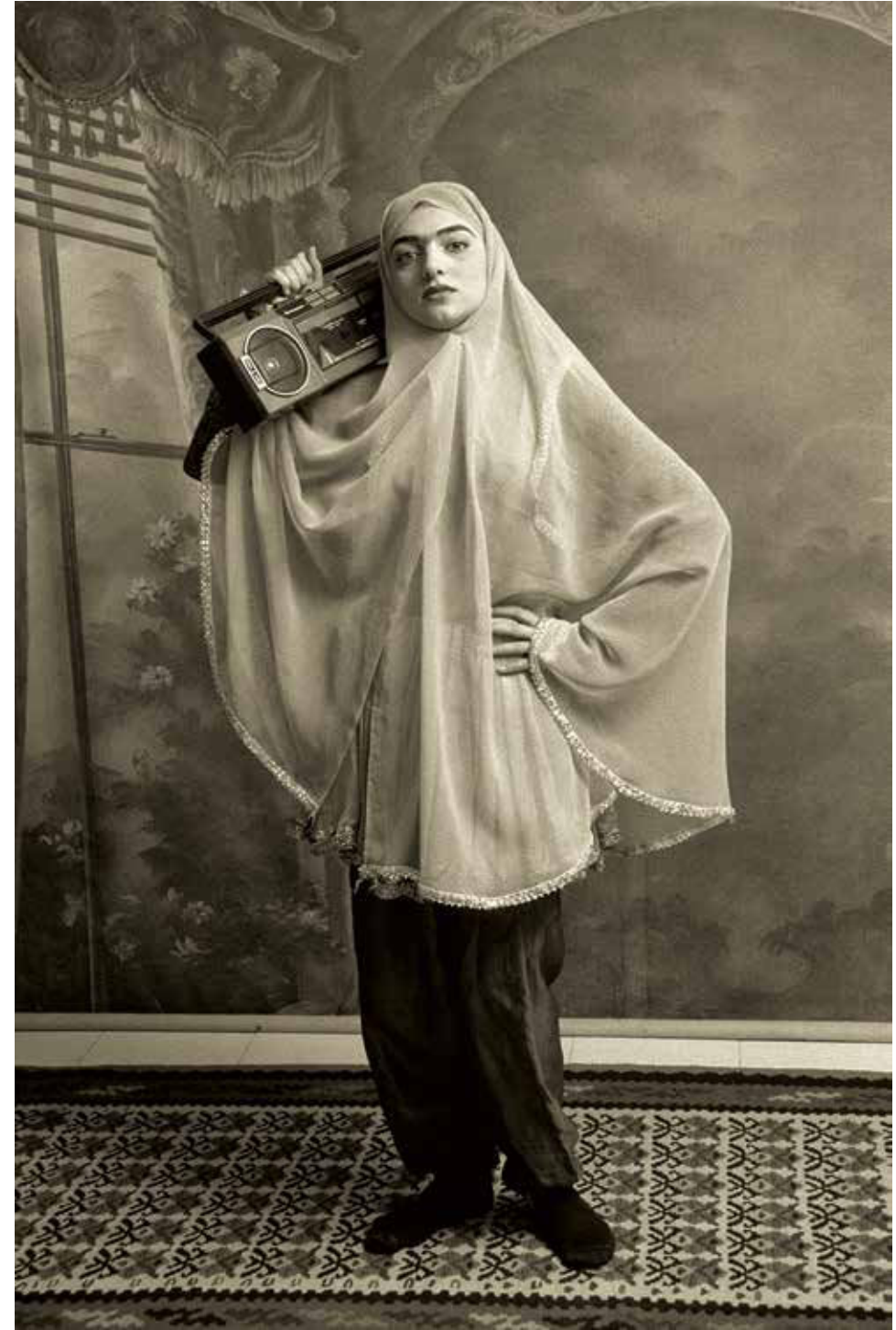
QAJAR

1998 թ.

Ինչպե՞ս ենք մենք այսօր տեսնում ինք-
ներս մեզ, ինչպե՞ս ենք տեսնում կա-
նանց, այսօրվա, երեկվա և վաղվա
կանանց, որտե՞ղ են այդ ժամանա-
կային սահմանները և որտե՞ղ ենք մենք
կանգնած այդ սահմանների դիմաց:
Սրանք անցյալի կանանց դեմքերն
են՝ Ղաջար տոհմի թագավորնե-
րի դարաշրջանի (1785–1925) և
սահմանադրական դարաշրջանի
(1905–1907), երբ ապրելակերպի մի
նոր ուղի է սկզբնավորվել: Բայց որ-
տե՞ղ են զետեղված սահմանները:
Արդյո՞ք արվեստը պետք է բացա-
հայտի դրանք և դուրս գա դրանցից:
Իմ երևակայության մեջ այդ աշ-
խարհիկ աշխարհագրությունն ամ-
բողջովին խճճված է: Ինձ համար
կինը, իրանցի կինը, ինձ նման կի-
նը, այս բոլոր անհայտ սահմաննե-
րի միավորումն է, որն ավանդույթը
բաժանում է արդիականությունից:
Սրանք սահմաններ են, որոնք տե-
ղափոխում են աշխարհագրությունը
ժամանակի մեջ, հագցնում են ինձ
երեկվա հագուստը ու բացահայտում
են Ղաջարների դարաշրջանի կնոջն
այսօրվա իրողությունների կողքին:
Իմ կարծիքով, իրականությունն այն
չէ, ինչը տեղի է ունենում արտաքին
աշխարհում: Իրականությունը կարող
է լինել այն պատկերը, որը ես ստեղ-
ծել եմ «ինձնից» կամ «կանանցից»:

How do we see ourselves today,
how do we see women: the woman
of today, yesterday and tomorrow,
where are these temporal boundaries
drawn and, where do we stand vis-à-
vis these boundaries?
These are faces of women in the
past, the women of the Qajar era
(1785-1925), of the Constitutional
era (1905-1907), at which point, a
new way of living was inaugurated.
But where are the boundaries
drawn? Is art supposed to lay
them bare and go beyond them?
The temporal geography of my
imagination is all muddled. To me, a
woman, an Iranian woman, a woman
like me, is a combination of all these
unknown boundaries that separates
tradition from modernity. These are
boundaries that move geographies
through time and cover me in the
attire of yesterday and reveal a Qajar
woman next to elements of today.
In my view, reality is not what
takes place in the world outside.
Reality can be an image that I have
constructed of “me” or of “women”.

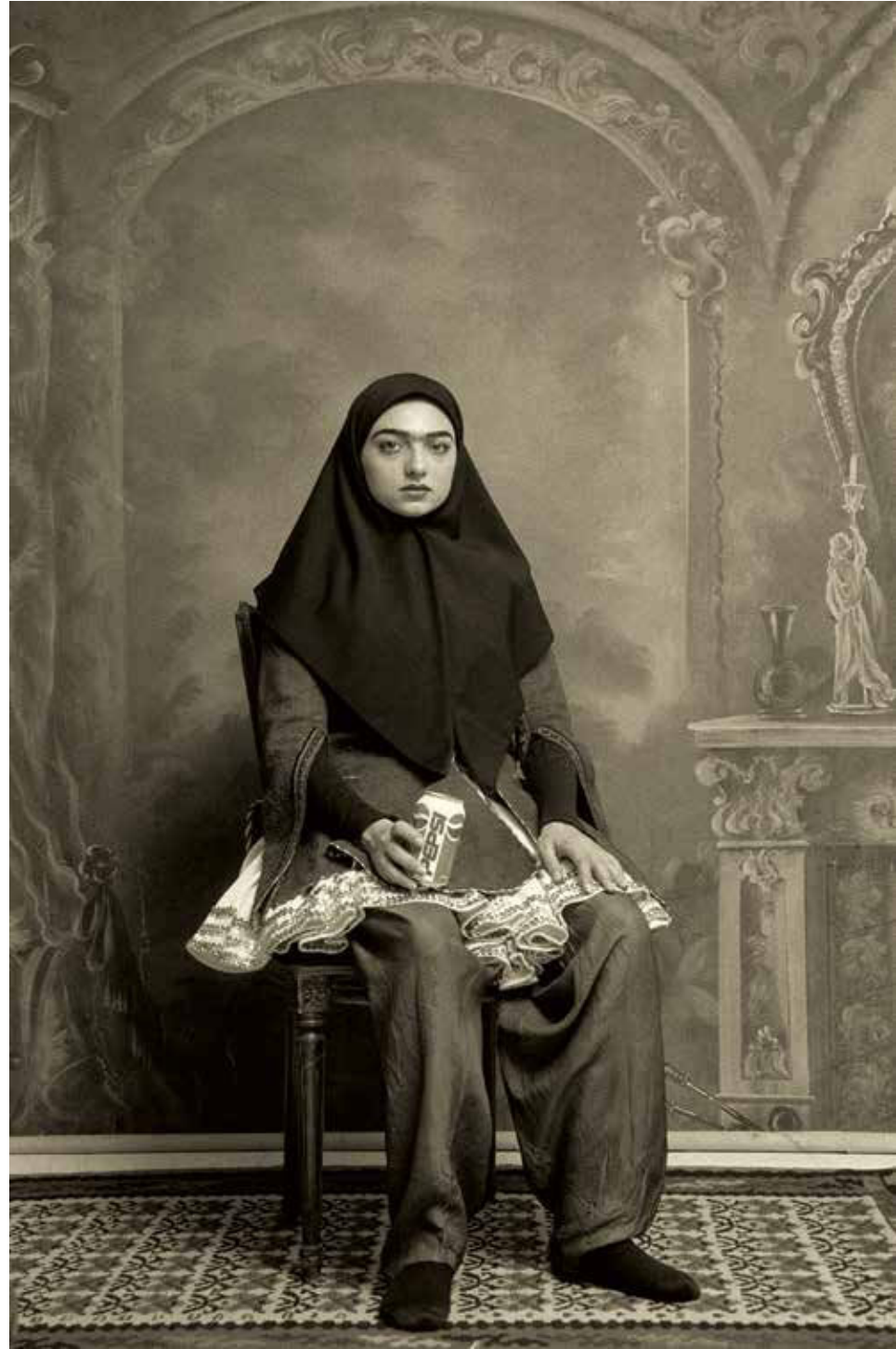

LIKE EVERYDAY

2000 թ.

«Like Everyday»-ը կանանց դեմքերը փոխարինում է կենցաղային տեխնիկայով, որոնք իշխում են տնային տնտեսուհիների կյանքում: Կինը ստիպված է բավարարել «ուրիշների» ցանկություններն ու իղձերն այն աստիճան, որ երբեմն նույնիսկ զրկվում է սեփական դեմքից: Այնուամենայնիվ, բավական է, որ վարագույրը բարձրացնեն ու տեսնեն նրան պատուհանի ետևում: Ո՞վ է նա: Նա ես եմ: Նա կին է:

Like Everyday replaces the faces of women with everyday domestic appliances that dominate the lives of professional housewives. Woman is forced to cater to the wishes and desire of “others” to such an extent that sometimes she doesn’t even have a face of her own to uphold. It is enough, though, to raise the curtain and see her behind the window dressing. Who is she? She is me. She is a woman.

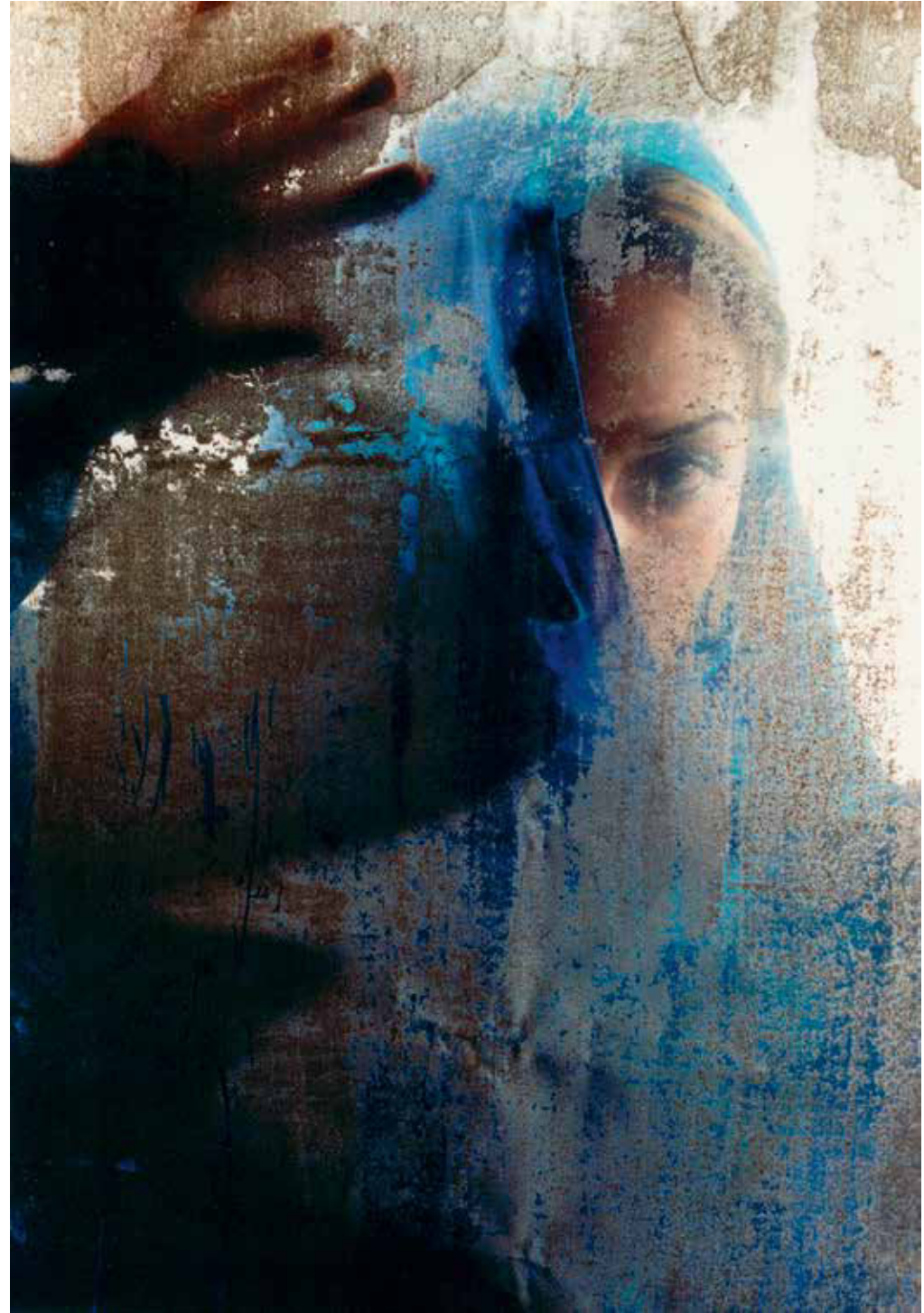

BE COLORFUL

2002 թ.

Դժվար է լինել կին. Իրանում նույնիսկ դժվար է լինել կանանց թեմաներով զբաղվող լուսանկարիչ: Ձեր գաղափարները կյանքի կոչելու համար հարկավոր է այլ կերպ հանդես գալ: Կին լինելու իրականությունը և մեր պայմանների բարելավման ուղղությամբ աշխատելու երազանքն ամեն քայլափոխի բախվում են միմյանց: Միշտ կան սահմանափակումներ և սահմաններ: Ամեն մի սոցիալական սահմանափակում չէ, որ արտացոլում է հասարակական կարծիքը: Կարմիր հագած կինը կարող է սոցիալապես անընդունելի լինել, բայց կան շատ մարդիկ, որոնք հարցականի տակ են դնում նման չգրված կանոնները և իրենց հակասական գործողություններով գույն են տալիս մեր կյանքին:

It is hard enough to be a woman; in Iran, it is even harder to be a photographer working on women’s issues. To bring your ideas to life you have to be under another cover. The reality of being a woman and the dream of working towards the betterment of our circumstances bump into one another at every turn. There are always restrictions and boundaries. Not every social restraint mirrors public opinion. A woman in red may be socially unacceptable but there are plenty who question such unwritten rules and they bring colour into our lives through their contrarian actions.

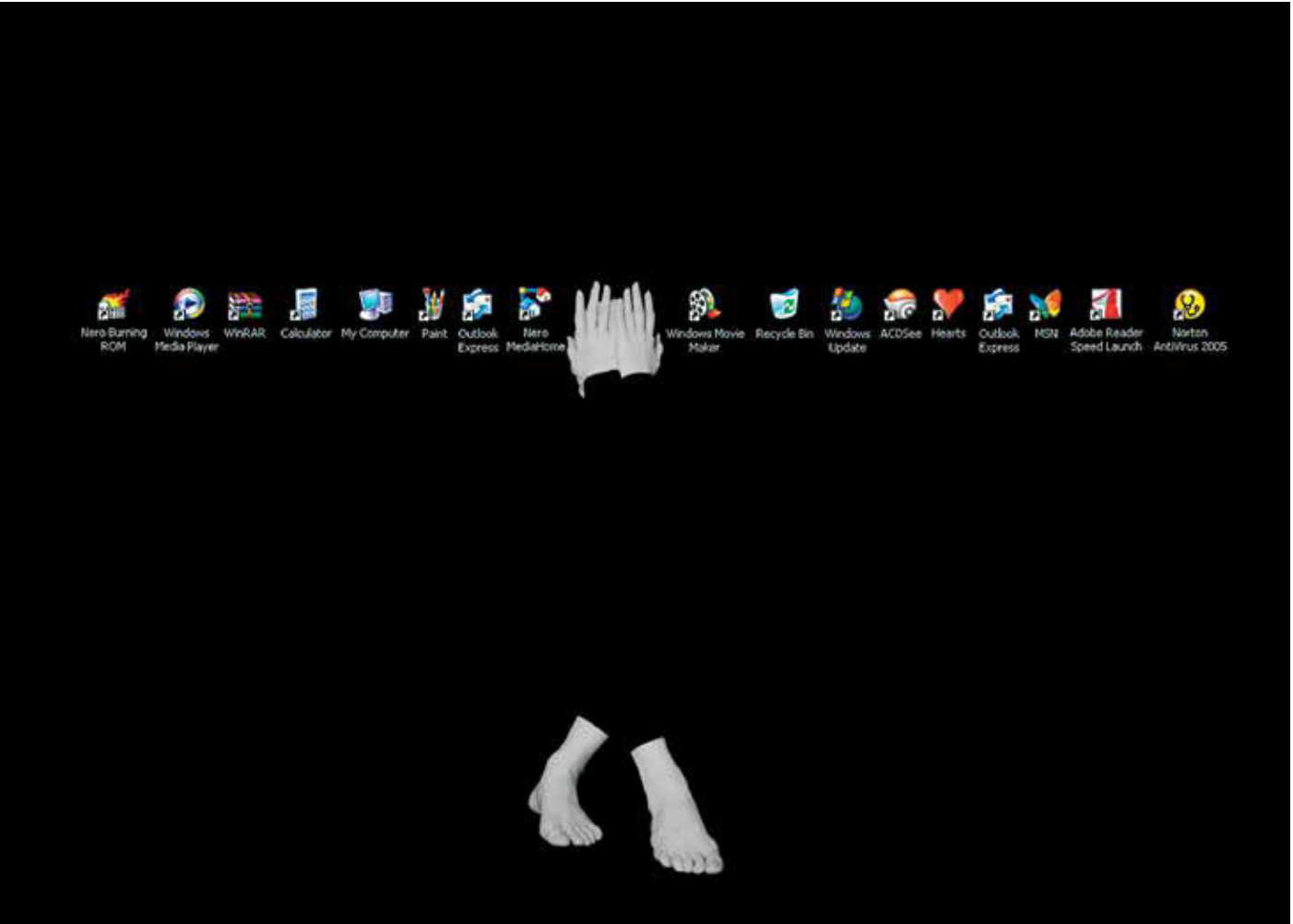
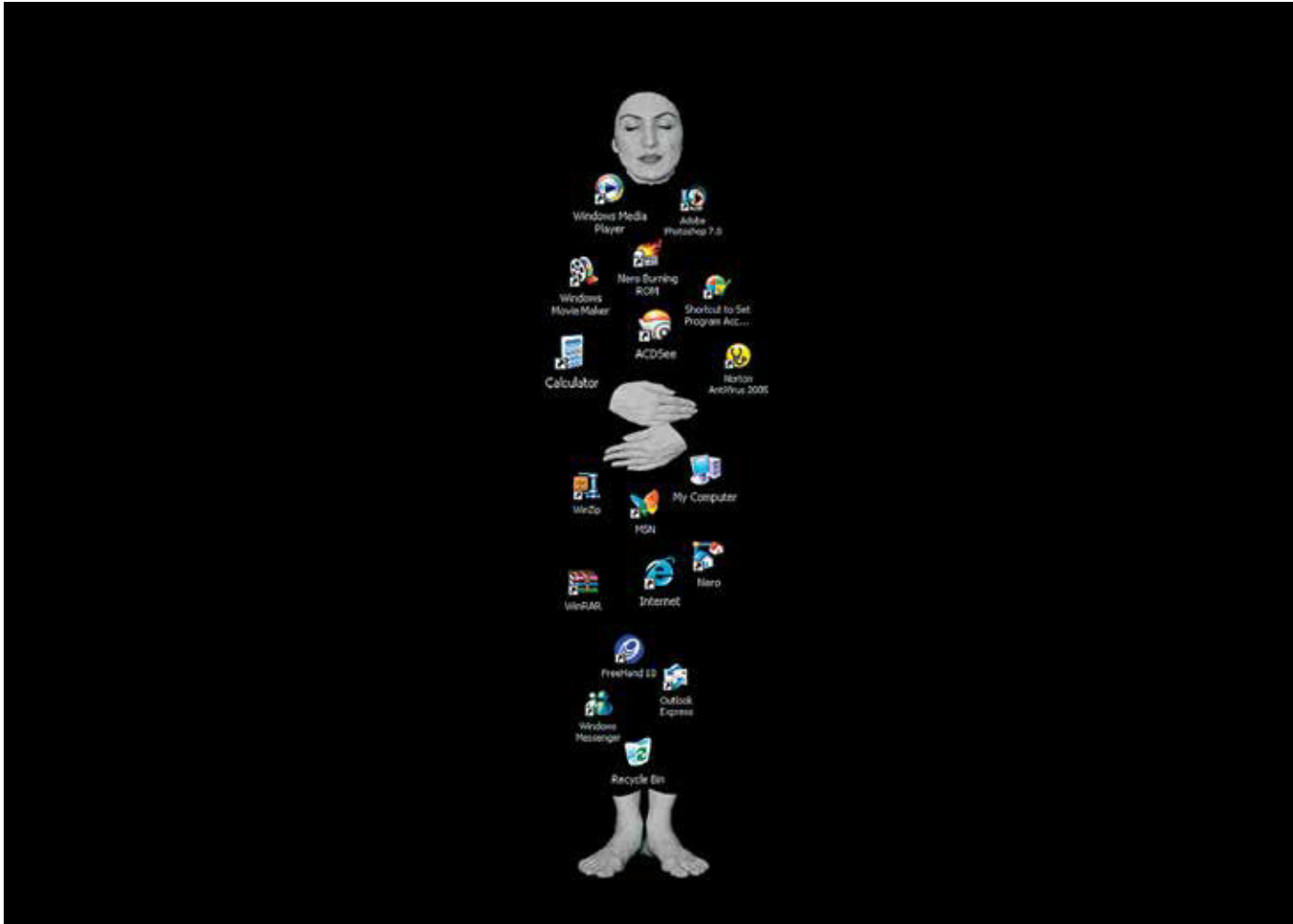
CTRL+ALT+DEL

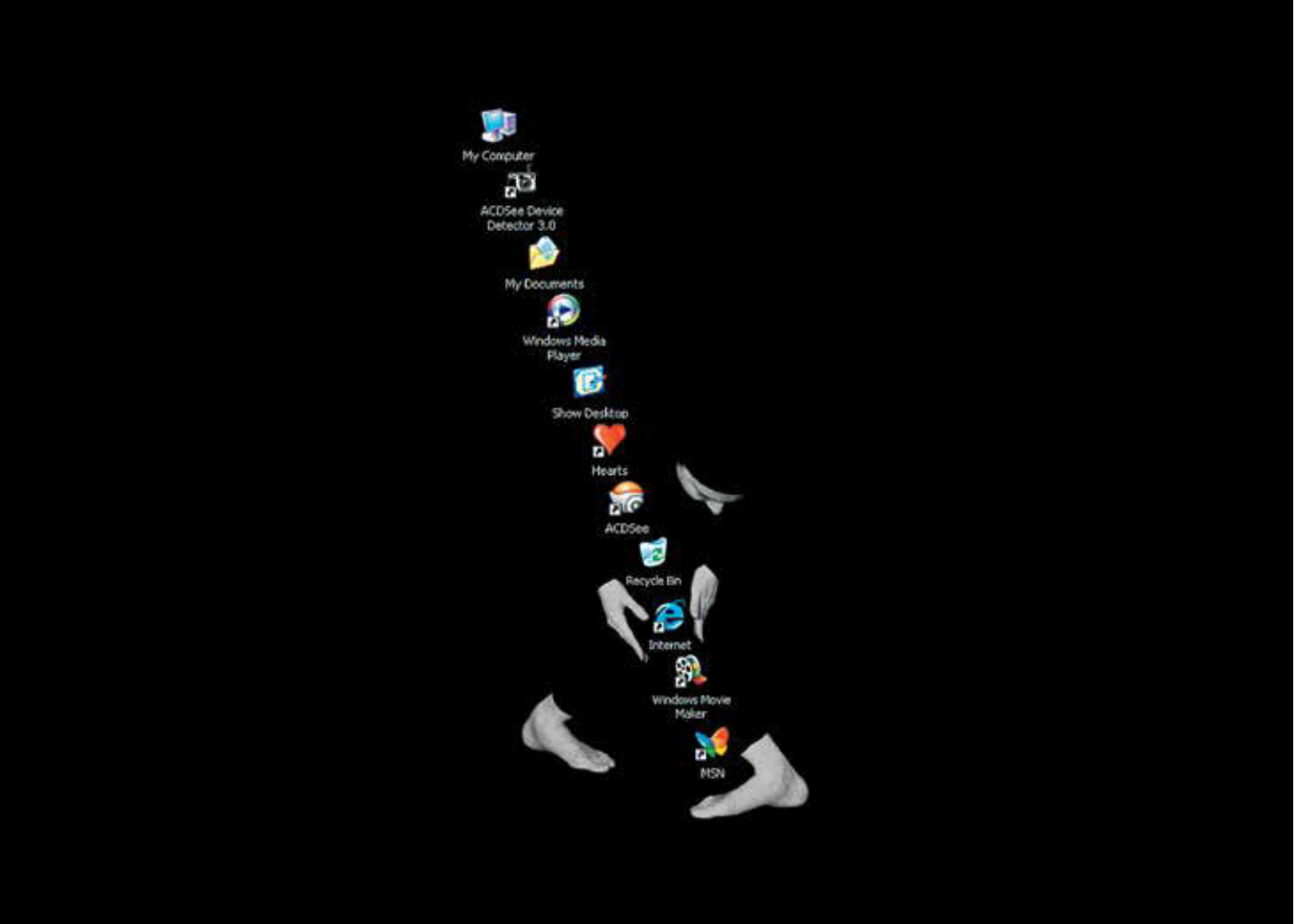
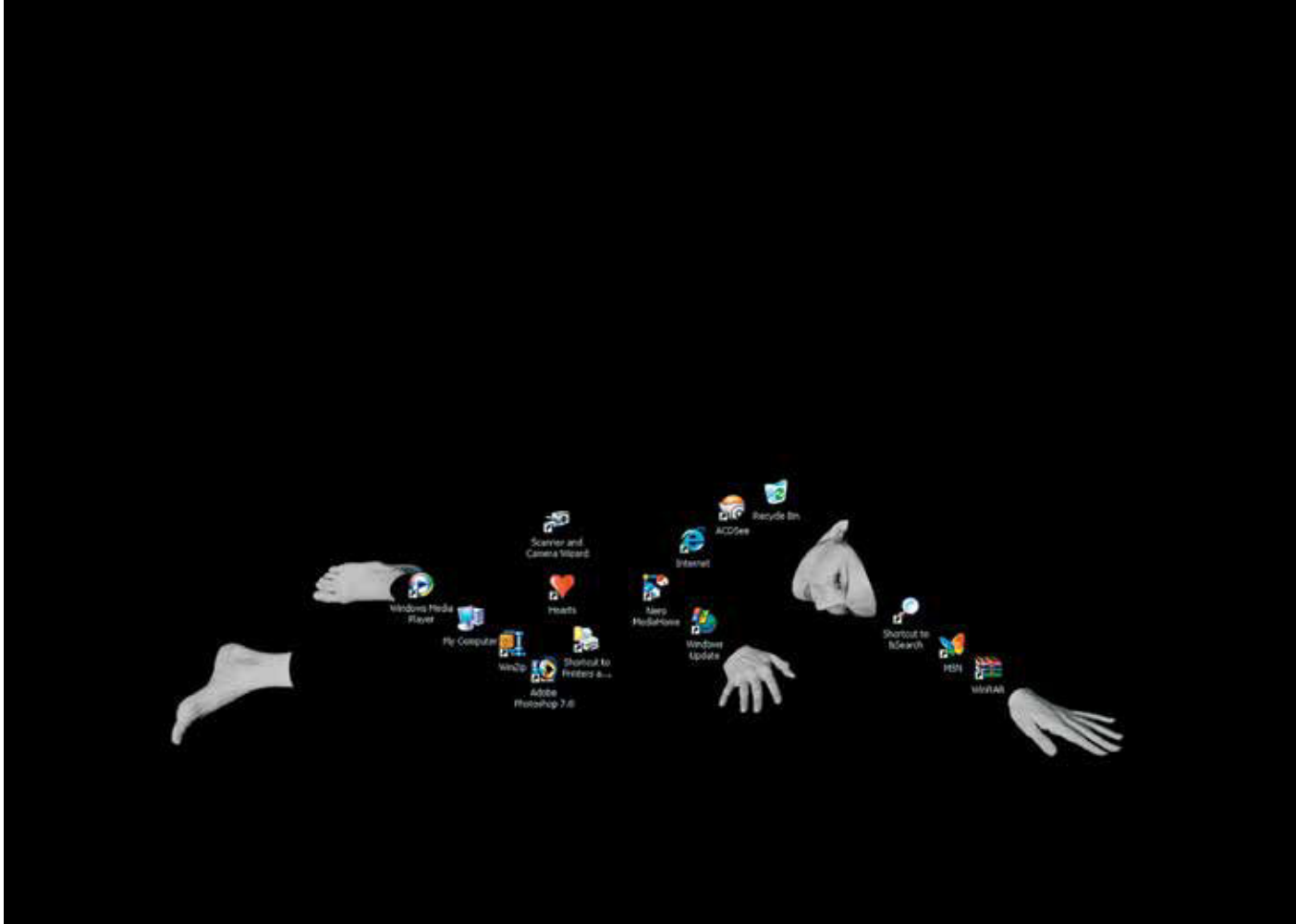
2006 թ.

Նրանք ձևափոխեցին մեզ: Նրանք մեզ ծածկեցին: Երբեմն մենք թաք- նըվում ենք նրանց ետևում: Երբեմն կորչում ենք նրանց առաջ: Երբեմն հավաքում ենք նրանց՝ կորցրած սեր որոնելով: Նրանց միջոցով մենք եր- բեմն փախչում ենք «իրական աշ- խարհից»: Մեկ հպումով երբեմն ջնջ- վում ենք: Նրանք ձևափոխեցին մեզ: Նրանք եզակի են մեր դարաշրջանում. այսօրվա կնոջ համար՝ արագ փոփոխ- վող աշխարհում: Նրանք ձևափոխում են մեզ: Նրանք կազմակերպում են մեզ: Նրանք կարդում և գրում են մեզ: «Նրանք» փոքրիկ նշաններ են մեր համակարգչի վրա: Նրանք մեզ այն կերպ են սահմանում, ինչպիսին դու տեսնում ես ինձ՝ այսօրվա կնոջը:

They have transformed us. They have veiled us. Sometimes we hide behind them. Sometimes we get lost before them. Sometimes we scavenge them in search of a lost love. Through them, we sometimes escape the “real world”. With one click, we sometimes get deleted. They have transformed us. They are unique to our era; to today’s woman in a fast-changing world. They transform us. They organise us. They read and write us. “They” are tiny icons on our computer. They define us the way you now see, me, a woman today.

NIL,NIL

2008 թ.

[...] Զգում էի, որ մոտ եմ այն թեմային, որն ուզում էի ներկայացնել իմ լուսանկարներում: Ես դեռևս ամբողջովին չէի հասկացել այն: Իմ հարևանը բարձրացրեց երգի ձայնը՝ ասես ի պատասխան իմ երկմտանքի. «*Պատկերացրեք, որ չկան երկրորներ, դա դժվար չէ անել: Չկա ոչինչ, հանուն որի պետք է սպանել կամ մահանալ: Ու ոչ էլ կա կրոն: Պատկերացրեք՝ բոլոր մարդիկ ապրում են խաղաղության մեջ...*»: Իմ սիրտը սկսեց ավելի արագ բաբախել: Ես պետք է պատկերներ գտնեի այդ բաների համար: Սա եկավ իմ ներսից: Ես այլևս չէի կարող սպասել. պետք է տեխնիկա վերցնեի՝ այդ լուսանկարներն անմիջապես ստեղծելու համար: Բայց ես չկարողացա պոկվել ձայնից. «*Պատկերացրեք՝ չկա ոչ մի տիրապետում: Կարո՞ղ ես պատկերացնել: Չկա ազահություն կամ սով: Մարդկանց եղբայրություն: Պատկերացրեք՝ աշխարհում բոլոր մարդիկ հավասար են...*»:

Դա այն էր, ինչ ես ասում էի ինձ տարիներ շարունակ: Ես վերցրի իրերս ու դուրս եկա, որ գնամ իմ արվեստանոց: Երբ սպասում էի վերելակին, երգում էի. «*Դուք կարող եք ասել, որ ես երազող եմ, բայց ես միակը չեմ: Հուսով եմ, որ մի օր մեզ կմիանաք, և աշխարհը կլինի մեկ միություն*»:

[...] I had the feeling that I was getting close to the subject I wanted to represent in my photographs. I still hadn’t entirely grasped it. My neighbour increased the volume as if in response to my hesitation: “Imagine there’s no countries, it isn’t hard to do. Nothing to kill or die for. And no religion too. Imagine all the people living life in peace...” My heart started to beat ever faster. I had to find the images for these words. This came from inside me. I couldn’t wait any longer; I had to gather the equipment to take these photos immediately. But I couldn’t get away from the voice: “Imagine no possessions. I wonder if you can. No need for greed or hunger. A brotherhood of man. Imagine all the people sharing all the world...” That was what I had been saying to myself for many years. I picked up my things and headed to the door to go to my studio. As I waited for the lift, I sang: “You may say I’m a dreamer, but I’m not the only one. I hope some day you’ll join us and the world will be as one.”

WHITE SQUARE

2008 թ.

Ես թեմա էի փնտրում իմ հաջորդ լուսանկարչական շարքի համար: Սա ինձնից բավական ժամանակ խլեց: Ես այսպես եմ աշխատում. երկար և դժվարությամբ մտածում եմ թե՛ մայի մասին և այն մասին, թե ինչպես եմ տեսնում պատկերները՝ նախքան սկսելը: Որոշ ժամանակ ես երաժշտություն էի լսում իմ բնակարանի պատից այն կողմ: Ու մեքենաբար երգեցի. «Պատկերացրեք, որ չկա դրախտ, հեշտ է, եթե փորձեք: Մեզնից ցած չկա դժոխք, միայն երկինքն է գլխավերևում: Պատկերացրեք, որ այսօր ապրող բոլոր մարդիկ ...»: Ջոն Լենոնն էր, որ երգում էր այս հոյակապ բառերը: [...]

I was searching for a subject for my next series of photographs. This had preoccupied me for quite some time. This is how I work: I think long and hard about the subject and the way in which I see the images before I start. For a little while I had been hearing music through the walls of my apartment. I hummed mechanically: “Imagine there’s no heaven, it’s easy if you try. No hell below us, above us only sky. Imagine all the people living for today...” It was John Lennon singing these sublime words. [...]

MISS BUTTERFLY

2011 թ.

Ինքնապահպանումը թերևս առավելագույն հավաքական նախնական բնագործ է, քանի որ այն ապահովում է հետագա կենսամիջոցները. գոյության ապահովման խորը անհրաժեշտությունն այնքան ուժեղ է, որ զարմանալի չպիտի լինի, թե ինչու չկա մարդու հոգին բանտարկելու ավելի լավ միջոց, քան պատժելու սպառնալիքը կամ անվտանգության խոստումը: «Miss Butterfly»-ը կոպիտ զարթոնքի պատմությունն է, այն վիատեցնող ըմբռնումը, որ սոցիալական համակարգը, որն անվտանգության, նպատակաուղղվածության և որոշ չափով՝ նրա անհատների ինքնության արդարացման միակ միջոցն է, փլուզվել է՝ այլևս չպաշտպանելով որևէ հեղինակություն կամ արդարություն և հետևաբար՝ նվազեցնելով ողջ լավատեսությունը: Նման լուրջ անհանգստությունը ստեղծում է դեգրադացիա և վախ, որը, բնականաբար, կհանգեցնի անորոշության և անհուսալիության, քանի որ դժվար է

ծրագրել կամ նույնիսկ պատկերացնել ապագան բռնակալության ներքո: Հույսը, թերևս, ամենից հավաքական նախնական ֆիզիկական ուժերից մեկն է, ինքնապահպանումը մեծապես կախված է ինչպես կենսամիջոցներից, այնպես էլ հետագա աճից, այնպես որ դա եղել է և միշտ կմնա մի առեղծված՝ անկախ այն բանից, թե երբևէ որևէ բան կզարգանա հույսի բացակայության դեպքում: «Miss Butterfly»-ը բոլոր հնարավոր ձևերով հույսը կենդանի պահելու ցավոտ պայքարն է՝ դիմանալով ճնշող պայմաններին կամ պայքարելով դրանց դեմ, հակառակ առկա բոլոր ռիսկերին ու վտանգներին, կամ, թողած տունն ու հարազատներին, ավետյաց երկրի որոնումը, ինչը կարող է ապահովել կամ գոնե ստեղծել այնպիսի հիմնական կարիքների հասկացությունը, ինչպիսիք են անվտանգությունը և հույսն ապագայի հանդեպ:

Self-preservation is perhaps the most collective primal instinct, since it is the way to assure further sustenance; the profound need to continue existence is so strong that it should be no surprise why there is perhaps no better way to imprison a man's soul than with either a threat to punish or a promise of security. Miss Butterfly is the story of a rude awakening, the disconcerting realisation that a social system that is the only means of justifying security, purpose and, to a degree, identity for its individuals has collapsed, no longer upholding any validity or justice and consequently diminishing all optimism. Such severe apprehension creates degradation and fear, which would naturally lead to uncertainty and hopelessness, since it is hard to plan or even imagine a future under despotism. Hope is perhaps one of the most collective primal psychic forces that self-preservation greatly depends on both for sustenance and further growth; so it is

and may always remain a mystery whether or not anything would have ever evolved if void of all hope. Miss Butterfly is the painful struggle to keep hope alive by any means possible, either by enduring and fighting the oppressive condition despite all the existing risks and dangers, or by letting go of one's home and loved ones in search of a promised land that could provide or at least create a notion of making available the very basic necessities such as security and hope for the future.

ՇԱԴԻ ՂԱԴԻՐՅԱՆ
SHADI GHADIRIAN

Ծնվել է 1974 թ. Թեհրանում (Իրան):
Born in 1974, Tehran, Iran

Լուսանկարչության բակալավր, Թեհրանի Ազատ համալսարան:
B.A. degree in Photography, Azad University, Tehran

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՄՆԵՐ

- 1999 թ. «Գոլիստան» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան
Լեյթոնի տուն-թանգարան, Լոնդոն,
Մեծ Բրիտանիա
- 2001 թ. Ֆնակ, Փարիզ, Ֆրանսիա
- 2002 թ. Վիլլա Մոդա, Քուվեյթ
- 2006 թ. Ֆրանսիական մշակութային կենտրոն,
Դամասկոս, Սիրիա
«Ալ-Մամալ» հիմնադրամ, Երուսաղեմ,
Պաղեստին
- 2007 թ. «B21» ցուցասրահ, Դուբայ
Ստամբուլի լուսանկարչական փառատոն,
Թուրքիա
- 2008 թ. Լոս Անջելեսի արվեստի թանգարան,
Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ
«Մետաքսի ճանապարհ» ցուցասրահ,
Թեհրան, Իրան
«Թասվիր» ցուցասրահ, Բանգալոր,
Հնդկաստան
- 2009 թ. «Աերոպլաստիկա» ցուցասրահ, Բրյուսել, Բելգիա
Դյուսելդորֆի Ազատ քրիստոնեական դպրոց,
Գերմանիա

SOLO EXHIBITIONS

- 1999 Golestan Gallery, Tehran, Iran
Leighton House Museum, London, UK
- 2001 Fnac, Paris, France
- 2002 Villa Moda, Kuwait
- 2006 French Cultural Centre, Damascus, Syria
Al-Ma'mal Foundation, Jerusalem, Palestine
- 2007 B21 Gallery, Dubai
Photography Festival of Istanbul, Turkey
- 2008 Los Angeles County Museum of Art,
California, USA
Silk Road Gallery, Tehran, Iran
Tasveer Gallery, Bangalore, India
- 2009 Aeroplastics Contemporary,
Brussels, Belgium
FCG Düsseldorf, Germany
Co2 Gallery, Rome, Italy
Baudoin Lebon Gallery, Paris, France
- 2010 Guild Art, Mumbai, India

	«Co2» ցուցասրահ, Հռոմ, Իտալիա «Բուդոին Լեբոն» ցուցասրահ, Փարիզ, Ֆրանսիա
2010 թ.	«Գիլդ արթ», Մոմբայ, Հնդկաստան
2011 թ.	«Քուին» ցուցասրահ, Թորոնթո, Կանադա «Մետաքսի ճանապարհ» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան
2012 թ.	Միջազգային լուսանկարչական փառատոն, Քուշադասը, Թուրքիա
2013 թ.	«Պոդբիլսկի» ժամանակակից արվեստի ցուցասրահ, Բեռլին, Գերմանիա «Ploum’expo», Պլումագուար, Ֆրանսիա «Լաքիրին» ցուցասրահ, Մոմբայ, Հնդկաստան
2014 թ.	«Լանգ» լուսանկարչական ցուցասրահ, Զագրեբ, Խորվաթիա «Աբան» ցուցասրահ, Մաշհադ, Իրան
2015 թ.	«Դար ալ Ֆունուն» ցուցասրահ, Քուվեյթ «Ուրիշները՝ ես», «Օֆիչինե դելլ իմաջինե» ցուցասրահ, Միլան, Իտալիա
2015 թ.	«Հետահայաց, Շադի Ղադիրյան», Լիոնի քաղաքային գրադարան, Ֆրանսիա
2016 թ.	«AB» ցուցասրահ, Ցյուրիխ, Շվեյցարիա
2017 թ.	«Հետահայաց, Շադի Ղադիրյան», Սան Բենիտոյի քաղաքային ցուցասրահ, Վալլադոլիդ, Իսպանիա
2018 թ.	«Հետահայաց, Շադի Ղադիրյան», «Centre del Come», Վալենսիա, Իսպանիա

2011	Queen Gallery, Toronto, Canada Silk Road Gallery, Tehran, Iran
2012	The International Photo Festival, Kusadasi, Turkey
2013	Podbielsky Contemporary Gallery, Berlin, Germany Ploum’expo, Ploumagoar, France Lakeeren Gallery, Mumbai, India
2014	Foto Galeria Lang, Zagreb, Croatia Aban Gallery, Mashhad, Iran
2015	Dar Al Funoon Gallery, Kuwait «The Others Me», officine dell’Imagine Gallery, Milan, Italy
2015	Retrospective Shadi Ghadirian, Bibliothèque Municipale de Lyon, France
2016	AB Gallery, Zurich, Switzerland
2017	Retrospective Shadi Ghadirian, Sala Municipal de Exposiciones de San Benito, Valladolid, Spain
2018	Retrospective Shadi Ghadirian, Centre del Come, Valencia, Spain
GROUP EXHIBITIONS	
1997	Group Exhibition (About Children), Aria Gallery, Tehran, Iran Tehran International Documentary Photo exhibition, Tehran, Iran

ԽԱՐԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍՆԵՐ

1997 թ.	Խմբային ցուցահանդես (երեխաների մասին), «Արիա» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան Թեհրանի միջազգային վավերագրական ֆոտոցուցահանդես, Թեհրան, Իրան
1998 թ.	«Սուրեհ ինթերնեշնլը» լուսանկարչական ցուցահանդես, Թեհրան, Իրան «Բարգ» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան
2000 թ.	«Ժառանգություն», Լեյթոնի տուն-թանգարան, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա «Նիկոլայ» ժամանակակից արվեստի կենտրոն, Կոպենհագեն, Դանիա «Բալիմենա» արվեստի փառատոն, Հյուսիսային Իռլանդիա, Մեծ Բրիտանիա Համաշխարհային մշակույթների տուն, Բեռլին, Գերմանիա Իրանցի կանանց հետազոտությունների հիմնադրամ, Կալիֆոռնիայի Բերքլիի համալսարանի «Ուորթ Ռայդեր» ցուցասրահ (ԱՄՆ)
2001 թ.	«Սփեյս» ցուցասրահ, Թորոնթո, Կանադա Բարբիքան արվեստի կենտրոն (իրանական ժամանակակից արվեստ), Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա «Ֆոտո Էսպանյա» փառատոն, Մադրիդ, Իսպանիա «Պարսկական հայացքներ», «Սփեյս Էլեկտրա», Փարիզ, Ֆրանսիա
2002 թ.	«Մետաքսի ճանապարհ» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան Ժամանակակից արվեստի թանգարան, Թեհրան, Իրան Սալոնիկի լուսանկարչության թանգարան

1998	Sooreh International photo exhibition, Tehran, Iran Barg Gallery, Tehran, Iran
2000	«Inheritance», Leighton House Museum, London, UK Nikolaj Contemporary Art Center, Copenhagen, Denmark Ballymena Arts Festival, Northern Ireland, UK The House of World Cultures, Berlin, Germany The Iranian Women’s Studies Foundation, Worth Ryder Gallery at University of California, Berkeley, USA
2001	A Space Gallery, Toronto, Canada Barbican Art Centre (Iranian Contemporary Art), London, UK PhotoEspaña Festival, Madrid, Spain «Regards Persans», Space Electra, Paris, France
2002	Silk Road Gallery, Tehran, Iran The Museum of Contemporary Art, Tehran, Iran Thessaloniki Museum of Photography (Glimpses of Iran), Greece
2003	«Harem Fantasies and the New Scheherazades», Spain and France Sharjah International Biennial 6, Sharjah «Women in Orient – Women in Occident», Germany Konstmuseum Gutenberg, Sweden

86

2008 թ.	«Բառն արվեստի մեջ», Դուբայի միջազգային ֆինանսական կենտրոն, ԱՄԷ «Կրամեր» ժամանակակից արվեստի թանգարան, Ժնև, Շվեյցարիա «Էքսպրմնտլ» ցուցասրահ, Թուլուզ, Ֆրանսիա «Լույսի կանայք», «Դավիդ Գալո» ցուցասրահ, Բեռլին, Գերմանիա		«Rebelle. Art and feminism 1969-2009», Museum voor Moderne Kunst Arnhem, Netherlands «Routes», Waterhouse & Dodd Gallery, London, UK Guild Art Gallery, New York, USA Arario Gallery, New York, USA «The Seen and the Hidden», Austrian Cultural Forum, New York, USA Ernst Hilger Gallery, Vienna, Austria CMOOA Gallery, Casablanca, Morocco LTMH Gallery, New York, USA «Stare at the Other Side», Albareh Art Gallery, Manama, Bahrain «Barakat», Stefan Stux Gallery, New York, USA Waterhouse & Dodd, London, UK «La Route de la soie», Saatchi Gallery, Lille, France Festival Images, Vevey, Switzerland «Iran: Preview of the Past», University of Applied Arts, Vienna, Austria «Act of Faith», Abdijmuseum Ten Duinen, Koksijde, Belgium
2009 թ.	«Շահրազադի դիմակները», «Մալ» ցուցասրահ, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա «Փարդի Հիքս» ցուցասրահ, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա «Իրանական լուսանկարչության 165 տարին», «Բրանլի քարափի ցուցասրահ», Փարիզ, Ֆրանսիա «Ապստամբ: Արվեստ և ֆեմինիզմ, 1969-2009», Առնհեմի ժամանակակից արվեստի թանգարան, Նիդեռլանդներ «Ուղիներ», «Ութերիաուզ էնդ Դոդ» ցուցասրահ, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա «Գիլդ արթ» ցուցասրահ, Նյու Յորք, ԱՄՆ «Արարիո» ցուցասրահ, Նյու Յորք, ԱՄՆ «Տեսանելին և թաքնվածը», Ավստրիական մշակութային ֆորում, Նյու Յորք, ԱՄՆ	2010	
2010 թ.	«Էռնստ Հիլգեր» ցուցասրահ, Վիեննա, Ավստրիա Արվեստի առարկաների արտադրության մարոկկական ընկերություն, Կասաբլանկա, Մարոկկո «LTMH» ցուցասրահ, Նյու Յորք, ԱՄՆ «Նայիր մյուս կողմը», «Ալբարե» արվեստի ցուցասրահ, Մանամա, Բահրեյն «Բարաքաթ», «Ստեֆան Սթաքս» ցուցասրահ, Նյու Յորք, ԱՄՆ «Ութերիաուզ էնդ Դոդ», Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա «Մետաքսի ճանապարհ»,	2011	The French Cultural Center, Yangon, Burma PhotoEspaña Festival, Spain Cool Art Café, Brussels, Belgium Boghossian foundation, Brussels, Belgium Zendegi, Beirut Exhibition Centre, Lebanon Artespacio CAF, La Paz, Bolivia «Staging Identity», Kashya Hildebrand Gallery, Geneva, Switzerland

2011 թ.	«Սաաթչի» ցուցասրահ, Լիլ, Ֆրանսիա «Փառատոնային պատկերներ», Վևե, Շվեյցարիա «Իրան. աչքի անցկացնելով անցյալը», Կիրառական արվեստի համալսարան, Վիեննա, Ավստրիա «Հավատքի ակտ», «Աբդիյմուզեում Թեն Դուինեն», Քոքսիյդե, Բելգիա	«Սաաթչի» ցուցասրահ, Լիլ, Ֆրանսիա «Փառատոնային պատկերներ», Վևե, Շվեյցարիա «Իրան. աչքի անցկացնելով անցյալը», Կիրառական արվեստի համալսարան, Վիեննա, Ավստրիա «Հավատքի ակտ», «Աբդիյմուզեում Թեն Դուինեն», Քոքսիյդե, Բելգիա	«Face Contact», PhotoEspaña, Madrid, Spain «Idols and Icons», Yavuz Fine Art, Singapore «Pool», Mohsen Gallery, Tehran, Iran Tehran Monoxide Project, Kherad School, Tehran, Iran Oi Futuro, Rio de Janeiro, Brazil
2012 թ.	Ֆրանսիական մշակութային կենտրոն, Յանգոն, Բիրմա «Ֆոտո Էսպանյա» փառատոն, Իսպանիա «Քուլ արթ» սրճարան, Բրյուսել, Բելգիա «Պոդոյան հիմնադրամ», Բրյուսել, Բելգիա Ջենդեգի, Բեյրութի ցուցահանդեսային կենտրոն, Լիբանան «Արտեսպասիո» ժամանակակից արվեստի փառատոն, Լա Պաս, Բոլիվիա «Բեմադրելով ինքնությունը», «Քաշյա Հիլդեբրանդ» ցուցասրահ, Ժնև, Շվեյցարիա «Դեմքի հաղորդակցություն», «Ֆոտո Էսպանյա», Մադրիդ, Իսպանիա «Կուռքեր և սրբապատկերներ», «Յավուզ Ֆայն արթ», Սինգապուր «Լոդավազան», «Մոհսեն» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան «Թեհրանի մոնօքսիդ նախագիծ», Խերադ դպրոց, Թեհրան, Իրան «Օյ Ֆուտուրո», Ռիո դե Ժանեյրո, Բրազիլիա	Ֆրանսիական մշակութային կենտրոն, Յանգոն, Բիրմա «Ֆոտո Էսպանյա» փառատոն, Իսպանիա «Քուլ արթ» սրճարան, Բրյուսել, Բելգիա «Պոդոյան հիմնադրամ», Բրյուսել, Բելգիա Ջենդեգի, Բեյրութի ցուցահանդեսային կենտրոն, Լիբանան «Արտեսպասիո» ժամանակակից արվեստի փառատոն, Լա Պաս, Բոլիվիա «Բեմադրելով ինքնությունը», «Քաշյա Հիլդեբրանդ» ցուցասրահ, Ժնև, Շվեյցարիա «Դեմքի հաղորդակցություն», «Ֆոտո Էսպանյա», Մադրիդ, Իսպանիա «Կուռքեր և սրբապատկերներ», «Յավուզ Ֆայն արթ», Սինգապուր «Լոդավազան», «Մոհսեն» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան «Թեհրանի մոնօքսիդ նախագիծ», Խերադ դպրոց, Թեհրան, Իրան «Օյ Ֆուտուրո», Ռիո դե Ժանեյրո, Բրազիլիա	«The Elephant in the Dark», Devi Art Foundation, Gurgaon, India «Iranian Perspectives», Richard Young Gallery, London, UK «Light from the Middle East», The Victoria and Albert Museum, London, UK «The Fertile Crescent: Gender, Art, and Society», Art Gallery of the Princeton Arts Council, New Jersey, USA La Maison des Arts Solange-Baudoux, évreux, France Tbilisi Photo Festival, Georgia «The Other Half of Iran», SEM-Art Gallery, Monaco Museum of Contemporary Art, Isfahan, Iran «Iranian Art now», Cité internationale des Arts, Paris, France «Majority World», Guardian Gallery, London, UK Biennale of Fashion Photography, Varazdin, Croatia «Social Order, Women Photographers from Iran, India and Afghanistan», Photo Center Northwest, Seattle, USA «Pictorial Representations from the Arab World and Iran», Rose Issa Project, և
2012 թ.	«Փիղը մթության մեջ», «Դևի արթ» հիմնադրամ, Գուրգաոն, Հնդկաստան «Իրանի հեռանկարները», «Ռիչարդ Յանգ» ցուցասրահ, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա «Լույս Մերձավոր Արևելքից», «Վիկտորիա և Ալբերտ» թանգարան, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա «Բեդոն կիսալուսինը: Գենդեր, արվեստ և	«Փիղը մթության մեջ», «Դևի արթ» հիմնադրամ, Գուրգաոն, Հնդկաստան «Իրանի հեռանկարները», «Ռիչարդ Յանգ» ցուցասրահ, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա «Լույս Մերձավոր Արևելքից», «Վիկտորիա և Ալբերտ» թանգարան, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա «Բեդոն կիսալուսինը: Գենդեր, արվեստ և	«The Elephant in the Dark», Devi Art Foundation, Gurgaon, India «Iranian Perspectives», Richard Young Gallery, London, UK «Light from the Middle East», The Victoria and Albert Museum, London, UK «The Fertile Crescent: Gender, Art, and Society», Art Gallery of the Princeton Arts Council, New Jersey, USA La Maison des Arts Solange-Baudoux, évreux, France Tbilisi Photo Festival, Georgia «The Other Half of Iran», SEM-Art Gallery, Monaco Museum of Contemporary Art, Isfahan, Iran «Iranian Art now», Cité internationale des Arts, Paris, France «Majority World», Guardian Gallery, London, UK Biennale of Fashion Photography, Varazdin, Croatia «Social Order, Women Photographers from Iran, India and Afghanistan», Photo Center Northwest, Seattle, USA «Pictorial Representations from the Arab World and Iran», Rose Issa Project, և

հասարակություն», Փրինսթոնի արվեստի խորհրդի ցուցասրահ, Նյու Ջերսի, ԱՄՆ

«Սոլանժ Բոդու» արվեստի տուն, Էվրո, Ֆրանսիա

Թբիլիսիի լուսանկարչական փառատոն, Վրաստան

«Իրանի մյուս կեսը», «Սեմ-ար» ցուցասրահ, Մոնակո

Ժամանակակից արվեստի թանգարան, Սպահան, Իրան

«Իրանի արվեստն այսօր», Արվեստի միջազգային քաղաք, Փարիզ, Ֆրանսիա

«Մեծամասնության աշխարհ», «Գարդիան» ցուցասրահ, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա

Նորաձևության բիենալե, Վարազդին, Խորվաթիա

«Սոցիալական պատվեր. կին լուսանկարիչներ Իրանից, Հնդկաստանից և Աֆղանստանից», Նորթուեսթի լուսանկարչական կենտրոն, Սիեթլ, ԱՄՆ

«Պատկերային ներկայացուցչություններ արաբական աշխարհից և Իրանից», «Ռոզ Իսսա» նախագիծ, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա

«Իրանական զարկերակ», Սան Պաուլու, Բրազիլիա

2013 թ. «Հավայե Թագե», «Սոլանժ Բոդու» արվեստի տուն, Էվրո, Ֆրանսիա

Կանանց միջազգային թանգարան, Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ

«Ինտեր արտ» կենտրոն և ցուցասրահ, Պեկին, Չինաստան

«Ինքնություն», «Հալե» ցուցասրահ, Բերգ, Գերմանիա

Ուլսանի միջազգային լուսանկարչական փառատոն, Հարավային Կորեա

«Կողք կողքի» ցուցասրահ, Բեռլին, Գերմանիա

London, UK

«Pulso Iranano», São Paulo, Brazil

2013 «Havâye Tâze», Maison des Arts Solange-Baudoux, évreux, France

International Museum of Women, California, USA

Inter Art Center & Gallery, Beijing, China

«Identity», Haleh Gallery, Berg, Germany

Ulsan International Photography Festival, South Korea

Side by Side Gallery, Berlin, Germany

«She who Tells the Story», Museum of Fine Arts, Boston, USA

Mazatlan’s Cultural Festival, Mexico

Silk Road Gallery, Tehran, Iran

Pardis Melat Art Gallery, Tehran, Iran

Aria Gallery, Tehran, Iran

2014 Fine Arts Gallery of California State University, Los Angeles, USA

Silk Road Gallery, Tehran, Iran

Somerset House, London, UK

«True to Life», Birmingham Museum & Art Gallery, Birmingham, UK

«Muscle Memory in the Middle East and the Caucasus», Freeman Space, New York, USA

Annual festival for Russian photographers, Uglich, Russia

«Salvation, Gaza», Niavaran Cultural House, Tehran, Iran

«Majority World», Gulf Photo Plus, Dubai

«Iran-Rio Art Connection», Largo das Arts, Rio de Janeiro, Brazil

«Կինը, որ պատմություն է պատմում», Կերպարվեստի թանգարան, Բոսթոն, ԱՄՆ

Մազաթլանի մշակութային փառատոն, Մեքսիկա

«Մետաքսի ճանապարհ» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան

«Փարդիս մելաթ» արվեստի ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան

«Արիա» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան

2014 թ. Կալիֆոռնիայի նահանգային համալսարանի գեղարվեստական ցուցասրահ, Լոս Անջելես, ԱՄՆ

«Մետաքսի ճանապարհ» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան

«Սոմերսեթ տուն», Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա

«Կյանքին հավատարիմ», Բիրմինգհեմի թանգարան և արվեստի ցուցասրահ, Բիրմինգհեմ, Մեծ Բրիտանիա

«Մկանային հիշողություն Մերձավոր Արևելքում և Կովկասում», «Ֆրիման սփեյս», Նյու Յորք, ԱՄՆ

Ռուս լուսանկարիչների ամենամյա փառատոն, Ուզլիչ, Ռուսաստան

«Փրկություն, Գազա», «Նիավարան» մշակույթի տուն, Թեհրան, Իրան

«Մեծամասնության աշխարհ», «Գալֆ ֆոտո փլաս», Դուբայ, ԱՄԷ

«Իրան-Ռիո արվեստի միացում», «Լարգո դաս արթ», Ռիո դե Ժանեյրո, Բրազիլիա

«Լռության ձայն» միջազգային լուսանկարչական փառատոն, Հոնկոնգ

2015 թ. «Իրանին ուղղված աչքեր», «Սլաշ» ստեղծագործական ստուդիա, Վիեննա, Ավստրիա

«Կինը, որ պատմություն է պատմում», «Կանտոր» արվեստի կենտրոն, Սթանֆորդ, Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ

«SELF. նկարիչների դիմանկարներն իրենց

«Voice of Tacitness», International Photo Festival, Hong Kong

2015 «Eyes on Iran» Hinterland at Slash / Creative Studio, Vienna, Austria

«She Who Tells a Story», Cantor Arts Center, Standford, California, USA

«SELF: Portraits of Artists in Their Absence», National Academy Museum and School, New York, USA

Robert K lein Gallery, Boston, USA

«Too Early, Too Late. Middle East and Modernity» Pinacoteca Nazionale Bologna, Italy

«Burnt Generation», the University of Calgary’s Founders’ Gallery at the Military Museums, Canada

«The Breaking of Silence», Shirin Art Gallery, Tehran, Iran

«Qajar Women», The Museum of Islamic Art (MIA) – Qatar Museums, Doha, Qatar

«Humble me», Aeroplastics Contemporary, Brussels, Belgium

Venice Biennale, Italy

2016 She Who Tells a Story, The National Museum, Washington DC, USA

Agoraphobia, Tarahan Azad Gallery, Tehran, Iran

Daegu Photo Biennale, South Korea

Miradas Paralelas, Silk Road Gallery, Tehran, Iran

Visage/Image Of Self, Aran Gallery, Tehran, Iran

Photo Istanbul, International Festival of Photography, Istanbul, Turkey

	բացակայությամբ», Ազգային ակադեմիայի թանգարան և դպրոց, Նյու Յորք, ԱՄՆ «Ռոբերտ Բլեյն» ցուցասրահ, Բոսթոն, ԱՄՆ «Չափազանց վաղ, չափազանց ուշ. Մերձավոր Արևելքը և արդիականությունը», «Պինակոտեկա նացիոնալե», Բոլոնյա, Իտալիա «Այրված սերունդ», Քալգարիի համալսարանի հիմնադիրների ցուցասրահ Ռազմական թանգարաններում, Կանադա «Խզելով լռությունը», «Շիրին» արվեստի ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան «Ղաջար կանայք», իսլամական արվեստի թանգարան, Քաթարի թանգարաններ, Դոհա, Քաթար «Հնազանդվիր ինձ», «Աերոպլաստիկս» Ժամանակակից արվեստի թանգարան, Բրյուսել, Բելգիա Վենետիկի բիենալե, Իտալիա
2016	«Նա, ով պատմություն է պատմում», Ազգային թանգարան, Վաշինգտոն, ԱՄՆ «Ագորաֆոբիա», Տարահան Ազատ ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան Դեգուի ֆոտո բիենալե, Հարավային Կորեա «Զուգահեռ նայվածքներ», «Մետաքսի ճանապարհ» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան «Ինքնա-վիզաժ/պատկեր», «Արան» ցուցասրահ, Թեհրան, Իրան «Ֆոտո Ստամբուլ», Լուսանկարչական միջազգային փառատոն, Ստամբուլ, Թուրքիա
2017	«Ներկայություն», Մետրոպոլիտան նահանգային համալսարանի կերպարվեստի կենտրոն, Դենվեր, ԱՄՆ «Ապստամբություն», «Aga Khan» թանգարան, Տորոնտո, Կանադա

2017	Presence, CENTER for VISUAL ART Metropolitan State University, Denver, USA Rebel, the Aga Khan Museum, Toronto, Canada Invisible Cities, Columbia University, New York, USA She who tells a story, The Canadian War Museum, Ottawa, Canada Tirgan Festival, Arta Gallery, Toronto, Canada Ballart International Foto Biennale, Australia Chiangjiang International Biennale of photography, China Tbilisi Photo Festival, Georgia Iran, Annee 38, Rencontres D’ Arles, France A Piece of Life, E1 Gallery, Tehran, Iran
2018	In the Fields of Empty Days, LACMA Museum, Los Angeles, USA Contemporary Art and the Islamic Tradition, Katonah Museum of Art, New York, USA Contemporary Iran, Salon D’Art, Monte Carlo, France Genesis of a latent vision, Fotografia Europea 018, Italy Termeh Art Festival, Munich, Germany

	«Անտեսանելի քաղաքներ», Կոլումբիա համալսարան, Նյու Յորք, ԱՄՆ «Նա, ով պատմություն է պատմում», Կանադայի պատերազմի թանգարան, Օտտավա, Կանադա «Tirgan» փառատոն, «Արտա» ցուցասրահ, Տորոնտո, Կանադա «Ballart» միջազգային լուսանկարչական փառատոն, Ավստրալիա «Chiangjiang» միջազգային լուսանկարչական փառատոն, Չինաստան Թբիլիսիի լուսանկարչական փառատոն, Վրաստան «Իրան, 38-րդ տարին», Հանդիպումներ Արլում, Ֆրանսիա «Կյանքի մասնիկ», «E1» Պատկերասրահ, Թեհրան, Իրան
2018	«Դատարկ օրերի դաշտերում», Լոս Անջելեսի շրջանային թանգարան, Լոս Անջելես, ԱՄՆ «Ժամանակակից արվեստն ու իսլամական ավանդույթը», Կատոնայի արվեստի թանգարան, Նյու Յորք, ԱՄՆ «Ժամանակակից Իրան», Արվեստի սրահ, Մոնտե Կառլո, Ֆրանսիա «Թաքնված տեսիլքի ծնունդը», Եվրոպական լուսանկարչություն 018, Իտալիա «Termeh արվեստի փառատոն», Մյունխեն, Գերմանիա

Բրիտանական թանգարան,
 Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա
 «Վիկտորիա և Ալբերտ» թանգարան,
 Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա
 «Ժորժ Պոմպիդու» կենտրոն, Փարիզ, Ֆրանսիա
 ԼԱԿՄԱ, Լոս Անջելեսի արվեստի թանգարան,
 Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ
 Սմիթսոնիան թանգարան, Վաշինգտոն, ԱՄՆ
 Գեղարվեստի թանգարան, Բոսթոն, ԱՄՆ
 «Մոմոկ» ժամանակակից արվեստի թանգարան,
 Վիեննա, Ավստրիա
 Արվեստի և հնագիտության թանգարան,
 Օրիյակ, Ֆրանսիա
 «Դևի արթ» հիմնադրամ,
 Գուրգաոն, Հնդկաստան
 Ժամանակակից արվեստի թանգարան,
 Թեհրան, Իրան
 Գեղարվեստի թանգարան, Բոսթոն, ԱՄՆ

The British Museum, London, UK
 The Victoria and Albert Museum, London, UK
 Centre Georges-Pompidou, Paris, France
 LACMA, Los Angeles County Museum of Art,
 California, USA
 The Smithsonian Museum,
 Washington DC, USA
 Museum of Fine Arts, Boston, USA
 Mumok, Museum Moderner Kunst
 Stiftung Ludwig, Vienna, Austria
 Musée d'Art et d'Archéologie,
 Aurillac, France
 Devi Art Foundation, Gurgaon, India
 Museum of Contemporary Art, Tehran, Iran
 The Museum of Fine Art Boston (MFA)

